

Iztok Osojnik

NOTRANJE RAVNICE

PESNIK, KI GA NI V ANTOLOGIJAH

Obstaja slovenski pesnik,
 ki se je izmuznil vsem antologijam
 sodobne slovenske poezije.
 Sedi na ledeniku pod Monte Roso
 in počasi spreminja barvo kože.
 Pozneje, v Ženevi,
 poslušaj, kako po nevihti
 poje slavec v mlado noč.

Sedi na skali
 proč od uhojenih gorskih poti,
 opazuje kavke in svizce.
 O čem premišljuje?
 Sedi nad dolino in brezbrizno
 prisluškuje, kako teče čas.
 To ni čas, ki odteka,
 ampak njegovo življenje.
 A v tem trenutku mu je to malo mar.

Zanima ga tisti, ki živi in bo živel
 brez njega.
 Šum vetra ali žgolenje slavca,
 potem ko ne bo več sedel na skali na ledeniku, ali
 prisluškoval
 pri odprtem oknu v Ženevi.

Zanima ga slovenski pesnik,
 ki ne ostane v nobeni antologiji.
 Neobstoječi pesnik v njem.

P. C. (Paul Celan)

Ah, seveda. Tisti, ki je skoraj zaspal,
 neumno, kot v šolo.
 Njegove utrujene, krapaste oči.
 Berlin je soparen.
 Ptiči režejo oblačen zrak
 s kriki.

Ti si mogoče spet stal ob morju
 blizu Constanze, peščena tla
 še primarno otrpla in
 drobni jeziki morja, ki se
 umikajoči posedajo v nabrekli pesek.

Izginjajoče stopinje kot stara ljubezen,
 ki zleknjena na zadnjem sedežu Citroena
 tone skupaj s svetom, ki ga ne zna
 zapustiti, v preteklost.

Tvoj svet pa . . .
 Obraz brez oči,
 čisto blizu in čez vesolje.
 Skoraj neslišno mrmrajoč, nežen,
 prameni dolgih las valovijo v lesketajočo se noč

– molčeča duša zlita v temo

BERLINSKA EKSTAZA

Jesenski veter zaveje na berlinski ulici.
 Lipe, skoraj negibne v pretanjeni tišini.
 V transu prečkam Kurfürsterdam,
 kot da je prišel čas poslednje sodbe.
 Blagor vam, ki brez pomisleka
 izpuhtite v blagem hladu,
 ko veter v listju zašumi.
 Jaz mislim. Opazujem se.
 Čeprav tudi sam globoko potopljen
 v času in prostoru kakor v morju.
 Oči mi meglijo od nadzemeljskih dotikov.
 Rilke, nek *notranji*, Rilkeju vzporedni Rilke,
 ki se je rodil v mojem mesu, moja kri utripa

v pijanem nočnem miru,
moje zvezde mi pljuskaajo v očeh.
Svet se krha, sanje pokajo po šivih.
Preveč je te ljubezni
za navadnega človeka, kot sem jaz.
Gledajočega se, melodičnega,
s skromnimi nabrežji,
kjer pogled prehaja v živo snov,
v zgoščeno temno žarčenje,
v golo rano odprtega telesa.
Tu so te razbeljene pokrajine,
nežne sape v berlinskih grmih.
Nedopovedljivo drobne.
Tak pač sem, pripovedovalec.
Samotnež potujoč po poti,
ki sem jo izbral v prevzetni veri,
da stopim čez globoki, sveti prag.
Pusti slike iz krščanske knjige.
Tu drugače gledajo bogovi,
neobstoječi so in brezobrazni
pričajo o tem, da sem, kot sem.
Preveč pretresen od krhkosti noči,
da bi ji prišel še bližje, tak kot sem.

Delo moram dokončati sam.
Sam pospraviti za sabo, sam steči
preko ceste. Ne toliko zaradi avtov,
kot zaradi prekipevanja v duši,
odmevajočega v piših preko bitja,
vrtinčenega v neobvladljivi slasti
in brezbrizno, skoraj melanholično
stopiti po opravkih v vsakdanjosti.
Smrt so majhna vrata
v silovitosti neskončnosti.

Ko se odvržem kot ponošeno obleko
pred vhodom v mlekarno na drugi strani
vrtinčen v notranjem plesu
golote v ostrem srebru ulice.
Kot ta oster veter hkrati blizu in v daljavi,
ki prešine
s silnim srhom srce nežnega večera.
In na vse strani odprta okna, vrata tudi:
a čez nótranjost nikogar.

Šele kasneje, po mnogih letih,
spet stopim čez zglajene pločnike
moje mnogokrat prebrane pesmi,
od mnogih ljubih bralcev brane,
tudi jaz.

BREZE

Stara pročelja hiš
dišijo po vzhodnih jezerih
in po ravninah na severu.
In kot ptica na visokem nebu
na nedoumljiv način
vznemirjajo globoko struno v srcu.
Sklanjajočo se kot Caspar David Friedrich,
ali strašna vrata smrti med cipresami
pri Švicarju Boecklinu,
ali požgani Kieferjevi templji,
in bori, molčeči opazovalci,
zravnani simboli Prusije.
Ali apno, ali polivinil, ki
ga guba veter ob vzhodu
opuščenega zidarskega odra.
In stari klici, ki vstajajo iz preteklosti:
*„Come on mein Alte. Pack dein Koffer,
wir fahren nach Kairo!“*
Ostri molk Wilder Kaiserja tisto jutro potem.
Ali Times Square, mrzel od bližine
največje možne brezimnosti.
In jedek veter, ko sva se držala pod roko.
Namreč, kakor jaz danes zrem v oblake
nad Berlinom, tako je nekoč senca
globoke zavesti padla čez oči in zamišljeno
čelo nekje v štajerskih hribih
ter v onkrajzgodovinskem simbolizmu
zaznamovala rod,
ki šele gazi stopinje za čas,
kakor ga razumeva ti in jaz.

Obupno ljubim te zaspale,
otopele opeke,

to odpadanje ometa in te vitke
pruske noge,
ki nesramno odkrito
prikimajo mojim ukradenim pogledom.
Tu sem gotovo doma.
To zapuščeno parkirišče
in pogum vprašati ter jecljavo
izoblikovati podobo – recimo:
obraz temnega telesa.
Približati se in izreči, čemur se upira
vse bitje: *mesto me ljubi*. Drugače se ne
bi z globokimi očmi zazrlo v mojo dušo.
Vonj jeseni je tu težji od Mediterana.
Skovikanje galebov nad zaprašenimi
valovi strešnikov je bič, ki tleska
v sladko onemelost.
Razume me, sprejelo me je.
Ker sem kri, ki jo liže,
ki jo pozna s svojih dlani in jo spoštuje.
Tu med brezami,
kjer je ravnica neznosno blizu
in nebo odgrnjeno do bolečine.
Na dolgi ulici iz rdečih opek,
vrtinčen v ljubezni kot v odsevih
na gladini reke,
zapljusnjen z vonjem po ravnokar pečenem kruhu.

Aj, frčijo ti okruški opitosti z življenjem,
odpadajoči z mnogih let
v neenotnem ritmu zgodbe.
Podobe upognjene od zrelosti kot
jesenski klasi ali grozdje, ki so ga
zalivali slapovi črnega sonca,
slepo od razkošnih luči in zaves poletja.
Misli, ki dionizično rojijo v ostri
brazdi velikega vzornika,
v tovariški ljubezni,
na obalah jezer, ki jih obiščeva
v moškem soočenju.
Saj so najine misli samota,
ki se vrača ob koncu tisočletij,
gramofonsko preskakuje v naporu,
da bi svoja videnja zagledala v
nemelodičnem jeziku dejstev.
Vedno tudi z osebnim sentimentom

razrahljane ter s srcem,
ki bo nekoč počilo od ljubezni.
Je to Berlin?
Ali pa samo moje trmasto
mišičevje, ki ne popusti?
Tu sem: Človek, ki gleda v oči.